

EURO-STREDOMORSKÁ LETECKÁ DOHODA
MEDZI EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM
A JEHO ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA JEDNEJ STRANE
A MAROCKÝM KRÁĽOVSTVOM NA STRANE DRUHEJ

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

ŠPANIELSKÉ KRÁĽOVSTVO,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

ÍRSKO,

TALIANSKA REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEĽKOVOJVODSTVO,

MAĎARSKÁ REPUBLIKA,

MALTA,

HOLANDSKÉ KRÁĽOVSTVO,

RAKÚSKA REPUBLIKA,

POĽSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA,

zmluvné strany Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ďalej len „členské štáty“ a

EURÓPSKE SPOLOČENSTVO, ďalej len „Spoločenstvo“,

na jednej strane a

MAROCKÉ KRÁĽOVSTVO, ďalej len „Maroko“,

na strane druhej,

SO ŽELANÍM podporovať medzinárodný systém letectva založený na spravodlivej hospodárskej súťaži medzi leteckými dopravcami na trhu s minimálnymi zásahmi a reguláciou zo strany vlády;

SO ŽELANÍM uľahčiť rozširovanie príležitostí medzinárodnej leteckej dopravy, a to aj rozvojom leteckých dopravných sietí na uspokojenie potrieb cestujúcich a prepravcov výhodnými službami leteckej dopravy;

SO ŽELANÍM umožniť leteckým dopravcom ponúkať cestujúcej verejnosti a verejným prepravcom konkurenčné ceny a služby na otvorených trhoch;

SO ŽELANÍM, aby liberalizovaná dohoda bola prínosom pre všetky sektory odvetvia leteckej dopravy vrátane pracovníkov leteckých dopravcov;

SO ŽELANÍM zabezpečiť najvyšší stupeň bezpečnosti a ochrany medzinárodnej leteckej dopravy a znova zdôrazňujúc vážne znepokojenie nad skutkami a hrozbami proti ochrane lietadiel, ktoré ohrozujú bezpečnosť osôb a majetku, nepriaznivo vplyvajú na prevádzku leteckej dopravy a podkopávajú dôveru verejnosti v bezpečnosť civilného letectva;

BERÚC NA VEDOMIE Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý bol otvorený k podpisu 7. decembra 1944 v Chicagu;

SO ŽELANÍM zabezpečiť rovnaké podmienky pre leteckých dopravcov;

UZNÁVAJÚC, že vládne dotácie môžu nepriaznivo ovplyvniť hospodársku súťaž leteckých dopravcov a môžu ohroziť základné ciele tejto dohody;

POTVRDZUJÚC dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní medzinárodnej leteckej politiky a uznávajú práva zvrchovaných štátov prijímať na tento účel vhodné opatrenia;

BERÚC NA VEDOMIE dôležitosť ochrany spotrebiteľov vrátane ochrany, ktorú poskytuje Dohovor o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu podpísaný 28. mája 1999 v Montreale, keďže obidve zmluvné strany sú stranami tohto dohovoru;

S ÚMYSLOM vychádzať z rámca existujúcich dohôd o leteckej doprave s cieľom otvoriť prístup na trhy a maximalizovať výhody pre spotrebiteľov, leteckých dopravcov, pracovníkov a verejnosť na oboch stranách;

BERÚC DO ÚVAHY, že dohoda medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Marokom na druhej strane môže byť základom euro-stredomorských vzťahov v oblasti letectva na účely propagácie všetkých výhod liberalizácie v tomto veľmi dôležitom hospodárskom odvetví;

BERÚC NA VEDOMIE, že cieľom tejto dohody je jej uplatňovanie postupným ale uceleným spôsobom a že vhodným mechanizmom možno zabezpečiť ešte bližšie zosúladenie s právnymi predpismi Spoločenstva,

SA DOHODLI TAKTO:

ČLÁNOK 1

Pojmy

Na účely tejto dohody, pokiaľ nie je uvedené inak, pojem:

- 1) „dohodnutá služba“ a „určená trasa“ znamenajú medzinárodnú leteckú dopravnú službu podľa článku 2 a prílohy I k tejto dohode;
- 2) „Dohoda“ znamená túto dohodu, jej prílohy a akékoľvek ich zmeny a doplnenia;
- 3) „Letecká doprava“ znamená prepravu cestujúcich, batožiny, nákladu a poštových zásielok lietadlom, a to samostatne alebo v kombinácii, ktorá sa poskytuje verejnosti za úhradu alebo nájom a ktorá, aby nedošlo k pochybnostiam, zahŕňa pravidelnú a nepravidelnú (charterovú) leteckú dopravu, ako aj výlučne nákladné dopravné služby;
- 4) „Dohoda o pridružení“ znamená Euro-stredomorskú dohodu o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej, uzavretá 26. februára 1996 v Bruseli;

- 5) „Prevádzková licencia Spoločenstva“ znamená prevádzkovú licenciu vo vzťahu k leteckým dopravcom založeným v Európskom spoločenstve, ktorá sa udeľuje a udržiava v súlade s nariadením Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licencovaní leteckých dopravcov.
- 6) „Dohovor“ znamená Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý bol otvorený k podpisu 7. decembra 1944 v Chicagu a zahŕňa:
  - a) akúkoľvek zmenu a doplnenie, ktoré nadobudli platnosť podľa článku 94 ods. a) dohovoru a ratifikovalo ich Maroko aj členský štát alebo členské štáty Európskeho spoločenstva podľa relevantnosti pre daný problém, a
  - b) akúkoľvek prílohu alebo akúkoľvek zmenu a doplnenie prílohy prijatú podľa článku 90 dohovoru, pokiaľ táto príloha alebo zmena a doplnenie sú kedykoľvek platné pre Maroko aj členský štát alebo členské štáty Európskeho spoločenstva podľa relevantnosti pre daný problém;
- 7) „Náklady v plnej výške“ znamenajú náklady na poskytnutie služby plus primeraný poplatok za administratívne režijné náklady a prípadne akékoľvek príslušné poplatky, ktoré odrážajú náklady súvisiace s ochranou životného prostredia a ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť;
- 8) „Zmluvné strany“ znamenajú na jednej strane Spoločenstvo alebo členské štáty alebo Spoločenstvo a jeho členské štáty v súlade s príslušnými právomocami a na druhej strane Maroko;

- 9) „Štátny príslušník“ znamená akúkoľvek osobu alebo subjekt, ktorý má marockú štátnu príslušnosť za marockú stranu alebo štátnu príslušnosť členského štátu za európsku stranu, pokiaľ je v prípade právnickej osoby vždy pod skutočnou kontrolou, či už priamo alebo väčšinou účasťou, osôb alebo subjektov, ktoré majú marockú štátnu príslušnosť, za marockú stranu alebo osôb alebo subjektov, ktoré majú štátnu príslušnosť členského štátu alebo jednej z tretích krajín uvedených v prílohe V, za európsku stranu;
- 10) „Dotácie“ znamenajú akýkoľvek finančný príspevok udelený orgánmi alebo regionálnou organizáciou, alebo inou verejnoprávnou organizáciou, keď:
- a) postup vládneho alebo regionálneho orgánu alebo inej verejnoprávnej organizácie zahŕňa priamy prevod prostriedkov, ako sú napr. granty, pôžičky alebo príspevky na základné imanie, prípadný priamy prevod prostriedkov do spoločnosti alebo prevzatie finančných záväzkov spoločnosti, ako sú napr. záruky na pôžičku;
  - b) vládny alebo regionálny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia sa zriekne príjmu alebo ho nevyberie, hoci je splatný;
  - c) vládny alebo regionálny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia poskytne tovar alebo služby, okrem všeobecnej infraštruktúry, alebo nakúpi tovar alebo služby;

- d) vládny alebo regionálny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia uhradza platby do finančného mechanizmu alebo splnomocní alebo poverí súkromný orgán, aby vykonával jeden alebo viac typov funkcií uvedených v bodoch a), b) a c), ktoré by sa za normálnych okolností zverili vláde, pričom použitý postup sa v praxi v podstate neodlišuje od bežnej praxe vlád;

a ak sa tým poskytuje určitá výhoda.

- 11) „Medzinárodná letecká doprava“ znamená leteckú dopravu, ktorá prechádza cez vzdušný priestor nad územím viac ako jedného štátu;
- 12) „Cena“ znamenajú sadzby uplatňované leteckými dopravcami alebo ich zástupcami za prepravu cestujúcich, batožiny a/alebo nákladu (okrem poštových zásielok) v leteckej doprave vrátane, kde to je vhodné, pozemnej dopravy v súvislosti s medzinárodnou leteckou dopravou, ako aj podmienky, ktorým ich uplatnenie podlieha;
- 13) „Užívateľský poplatok“ znamená poplatok uložený leteckým spoločnostiam za poskytnutie zariadení alebo služieb letísk, zariadení alebo služieb spojených so životným prostredím, leteckou navigáciou alebo leteckou bezpečnostnou ochranou vrátane súvisiacich služieb a zariadení;
- 14) „SESAR“ je technické vykonávanie jednotného európskeho neba, ktoré zabezpečuje koordinovaný, synchronizovaný výskum, vývoj a rozmiestňovanie nových generácií systémov manažmentu letovej prevádzky;

- 15) „Územie“ znamená vo vzťahu k Marockému kráľovstvu oblasti súše (pevnina a ostrovy), vnútrozemské vody a výsostné teritoriálne vody a vo vzťahu k Európskemu spoločenstvu, oblasti súše (pevnina a ostrovy), vnútrozemské vody a teritoriálne vody, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a podľa podmienok stanovených v tejto zmluve a v akomkoľvek následnom právnom dokumente; uplatňovaním tejto dohody na gibraltárske letisko nie je dotknutá príslušná právna pozícia Španielskeho kráľovstva a Spojeného kráľovstva, pokiaľ ide o spor o právomoc nad územím, na ktorom sa nachádza letisko a zachovanie pozastavenia uplatňovania opatrení liberalizácie leteckých dopravných služieb na gibraltárske letisko z 18. septembra 2006 medzi členskými štátmi v súlade s podmienkami vládneho vyhlásenia týkajúceho sa gibraltárskeho letiska prijatého 18. septembra 2006 v Cordoue, a
- 16) „Príslušné orgány“ znamenajú orgány alebo subjekty štátnej správy uvedené v prílohe III. Dotknutá zmluvná strana oznámi akékoľvek zmeny a doplnenia vnútroštátneho práva, ktoré sa týkajú postavenia príslušných orgánov, druhej zmluvnej strane.

HLAVA I

HOSPODÁRSKE USTANOVENIA

ČLÁNOK 2

Prepravné práva

1. Ak nie je stanovené inak v prílohe I, každá zmluvná strana udelí druhej zmluvnej strane nasledovné práva na uskutočnenie medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravicami druhej zmluvnej strany:
  - a) právo prelietavať bez pristátia ponad územie zmluvnej strany udeľujúcej práva;
  - b) právo pristávať na území zmluvnej strany udeľujúcej práva na akýkoľvek iný účel, ako je nastúpenie alebo vystúpenie cestujúcich, naloženie alebo vyloženie batožiny, nákladu a/alebo poštových zásielok v leteckej doprave (účely, ktoré nie sú spojené s leteckou dopravou);
  - c) pri vykonávaní dohodnutej služby na určenej trase právo pristávať na území zmluvnej strany udeľujúcej práva na účely nastúpenia alebo vystúpenia cestujúcich, naloženia alebo vyloženia nákladu a/alebo poštových zásielok v medzinárodnej leteckej doprave, a to samostatne alebo v kombinácii; a
  - d) práva, ktoré sú iným spôsobom stanovené v tejto dohode.
2. Žiadne ustanovenie tejto dohody neoprávňuje:

- a) Marockých dopravcov vziať na palubu na území ktoréhokolvek členského štátu Európskeho spoločenstva cestujúcich, batožinu, náklad a/alebo poštové zásielky prepravované za náhradu a určené na iné miesto na území daného členského štátu Európskeho spoločenstva;
- b) dopravcov Európskeho spoločenstva vziať na palubu na území Maroka cestujúcich, batožinu, náklad a/alebo poštové zásielky prepravované za náhradu a určené na iné miesto na území Maroka.

ČLÁNOK 3

Oprávnenie

Po prijatí žiadostí o prevádzkové oprávnenie od leteckého dopravcu jednej zmluvnej strany príslušné orgány druhej zmluvnej strany udedia príslušné oprávnenia bez zbytočného procedurálneho odkladu, pokiaľ:

- a) v prípade leteckého dopravcu Maroka:
  - letecký dopravca má hlavné miesto podnikania a prípadné registrované sídlo v Maroku a získal licenciu a ostatné príslušné doklady v súlade s právom Marockého kráľovstva;
  - Maroko vykonáva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a

- leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu vlastní Maroko a/alebo štátni príslušníci Maroka a toto vlastníctvo pokračuje a leteckého dopravcu vždy skutočne riadi Maroko a/alebo štátni príslušníci Maroka alebo ho priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu vlastní členské štáty a/alebo štátni príslušníci členských štátov a toto vlastníctvo pokračuje a vždy ho skutočne riadia členské štáty a/alebo štátni príslušníci členských štátov;

b) v prípade leteckého dopravcu Európskeho spoločenstva:

- letecký dopravca má hlavné miesto podnikania a prípadné registrované sídlo na území členského štátu Európskeho spoločenstva podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a získal prevádzkovú licenciu Spoločenstva a
- členský štát Európskeho spoločenstva zodpovedný za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov vykonáva a spravuje účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a príslušný letecký úrad je jasne uvedený;
- leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu vlastní členské štáty a/alebo štátni príslušníci členských štátov a toto vlastníctvo pokračuje, alebo iné štáty uvedené v prílohe V a/alebo štátni príslušníci týchto iných štátov;

c) letecký dopravca spĺňa podmienky podľa zákonov a iných právnych predpisov, ktoré zmluvná strana posudzujúca žiadosť alebo žiadosti bežne uplatňuje v súvislosti s vykonávaním medzinárodnej leteckej dopravy a

- d) sa dodržiavajú a uplatňujú ustanovenia uvedené v článku 14 (Bezpečnosť leteckej prevádzky) a v článku 15 (Zabezpečenie ochrany v letectve).

ČLÁNOK 4

Zrušenie oprávnenia

1. Príslušné orgány ktorejkoľvek zmluvnej strany môžu zrušiť, pozastaviť alebo obmedziť prevádzkové oprávnenie leteckého dopravcu alebo inak pozastaviť alebo obmedziť činnosť leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ak:

a) v prípade leteckého dopravcu Maroka:

- letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania alebo prípadné registrované sídlo v Maroku a nezískal prevádzkovú licenciu a ostatné príslušné doklady v súlade s uplatniteľným právom Maroka;
- Maroko nevykonáva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu, alebo
- leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu nevlastní a skutočne nekontroluje Maroko a/alebo štátni príslušníci Maroka alebo členské štáty a/alebo štátni príslušníci členských štátov;

- b) v prípade leteckého dopravcu Európskeho spoločenstva:
- letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania alebo prípadné registrované sídlo na území členského štátu Európskeho spoločenstva podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo nezískal prevádzkovú licenciu Spoločenstva;
  - členský štát Európskeho spoločenstva zodpovedný za vydávanie osvedčenia pre letových prevádzkovateľov nevykonáva účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu alebo nie je jasne uvedený príslušný letecký orgán, alebo
  - leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníckeho podielu nevlastnia a skutočne neriadia členské štáty a/alebo štátni príslušníci členských štátov alebo iné štáty uvedené v prílohe V a/alebo štátni príslušníci týchto iných štátov.
- c) letecký dopravca nedodržel zákony a iné právne predpisy uvedené v článku 6 (Uplatňovanie zákonov) tejto dohody; alebo
- d) sa nedodržiavajú alebo neuplatňujú ustanovenia uvedené v článku 14 (Bezpečnosť leteckej prevádzky) a v článku 15 (Zabezpečenie ochrany v letectve).
2. Ak nie je nevyhnutné bezodkladné opatrenie s cieľom zabrániť ďalšiemu nedodržiavaniu ods. 1 písm. c) alebo ods. 1 písm. d), práva, ktoré sa ustanovujú v tomto článku, sa uplatňujú až po konzultáciách s príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 5

Investície

Väčšinové vlastníctvo alebo skutočná kontrola leteckého dopravcu Maroka členským štátom alebo jeho štátnymi príslušníkmi alebo leteckého dopravcu Európskeho spoločenstva Marokom alebo jeho štátnymi príslušníkmi podlieha predbežnému rozhodnutiu spoločného výboru zriadeného podľa tejto dohody.

V tomto rozhodnutí sa uvádzajú podmienky spojené s vykonávaním dohodnutých služieb podľa tejto dohody a so službami medzi tretími krajinami a zmluvnými stranami.

Ustanovenia článku 22 ods. 9 tejto dohody sa nevzťahujú na tento typ rozhodnutí.

ČLÁNOK 6

Uplatňovanie zákonov

1. Pri vstupe na územie jednej zmluvnej strany, pobyte na tomto území alebo pri jeho opustení dodržiavajú leteckí dopravcovia druhej zmluvnej strany zákony a iné právne predpisy, ktoré sa na tomto území vzťahujú na prílet a odlet lietadiel používaných na medzinárodnú leteckú dopravu alebo na prevádzkovanie a navigáciu lietadiel.

2. Pri vstupe na územie jednej zmluvnej strany, pobyte na tomto území alebo pri jeho opustení dodržiavajú cestujúci, posádka alebo náklad lietadla leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany alebo sa dodržiavajú v ich mene zákony a iné právne predpisy, ktoré sa na tomto území vzťahujú na prílet alebo odlet cestujúcich, posádky alebo nákladu lietadla (vrátane predpisov týkajúcich sa vstupu, odbavenia, prístáhovalectva, pasov, colného odbavenia a karantény alebo v prípade poštových zásielok, poštových predpisov).

ČLÁNOK 7

Hospodárska súťaž

V rámci tejto dohody sa uplatňujú ustanovenia kapitoly II (Hospodárska súťaž a iné hospodárske ustanovenia) hlavy IV dohody o pridružení, ak táto dohoda neobsahuje konkrétnejšie predpisy.

ČLÁNOK 8

Dotácie

1. Zmluvné strany uznávajú, že štátne dotácie leteckým dopravcom narušujú alebo môžu narušiť hospodársku súťaž uprednostňovaním určitých podnikov, ktoré poskytujú letecké dopravné služby, že ohrozujú základné ciele dohody a že sú nezlučiteľné so zásadou otvoreného leteckého priestoru.
2. Ak sa považuje za nutné poskytnúť leteckému dopravcovi alebo leteckým dopravcom, ktorí pôsobia podľa tejto dohody, verejné dotácie s cieľom dosiahnuť legitímny cieľ, tieto dotácie musia byť primerané cieľu, transparentné a musia mať najnižší možný nepriaznivý dosah na leteckých dopravcov druhej zmluvnej strany. Zmluvná strana poskytujúca takúto dotáciu bezodkladne informuje druhú zmluvnú stranu o svojom úmysle udeliť takúto dotáciu a o jej súlade s kritériami ustanovenými v tejto dohode.

3. Ak je jedna zmluvná strana presvedčená, že dotácia, ktorú poskytla druhá zmluvná strana, prípadne verejný alebo vládny orgán iného štátu, ako sú zmluvné strany, nie je v súlade s kritériami stanovenými v ods. 2, môže požiadať o zvolanie zasadnutia spoločného výboru, tak ako je to ustanovené v článku 22, aby sa problémom zaoberal a vypracoval vhodné riešenia oprávnených námietok.
4. Ak spoločný výbor nemôže urovnať spor, zmluvné strany si ponechajú možnosť uplatnenia príslušných antisubvenčných opatrení.
5. Ustanoveniami tohto článku nie sú dotknuté zákony a iné právne predpisy zmluvných strán, pokiaľ ide o dôležité záväzky leteckých služieb a služieb vo verejnom záujme na územiach zmluvných strán.

ČLÁNOK 9

Obchodné príležitosti

1. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany majú právo zriadiť si pobočku na území druhej zmluvnej strany na propagáciu a predaj služieb leteckej dopravy a súvisiacich služieb.
2. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany majú nárok v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi druhej zmluvnej strany, ktoré sa týkajú vstupu, pobytu a zamestnania, priviesť a ponechať na území druhej zmluvnej strany riadiaci, obchodný, technický, prevádzkový a iný odborný personál potrebný na podporu poskytovania leteckej dopravy.

3. a) Bez toho, aby bol dotknutý podods. b) uvedený nižšie, každý letecký dopravca má vo vzťahu k pozemnej obsluhu na území druhej zmluvnej strany:
- i) právo vykonávať vlastnú pozemnú obsluhu („vlastná obsluha“) alebo, ak sa sám rozhodne,
  - ii) právo vybrať si spomedzi konkurenčných dodávateľov, ktorí poskytujú úplné alebo čiastočné služby pozemnej obsluhy, ak je týmto dodávateľom na základe zákonov a iných právnych predpisov každej zmluvnej strany povolený prístup na trh a ak sa títo dodávatelia nachádzajú na trhu.
- b) Pre niektoré kategórie služieb pozemnej obsluhy, konkrétne odbavovanie batožiny, odbavovanie na manipulačnej ploche, manipulácia s palivom a olejom, odbavovanie nákladu a poštových zásielok, pokiaľ ide o fyzickú manipuláciu s nákladom a poštovými zásielkami medzi letiskovým terminálom a lietadlom, podliehajú práva uvedené pod písm. a) bod (i) a bod (ii) určitým špecifickým obmedzeniam podľa zákonov a iných právnych predpisov uplatniteľných na území druhej zmluvnej strany. Ak takéto obmedzenia bránia vlastnej obsluhu alebo ak neexistuje účinná hospodárska súťaž medzi dodávateľmi, ktorí poskytujú služby pozemnej obsluhy, všetky tieto služby musia byť dostupné všetkým leteckým dopravcom rovnocenne a v dostatočnej miere; ceny za tieto služby nesmú prekročiť náklady v plnej výške vrátane primeranej návratnosti aktív po odpisoch.
4. Ktorýkoľvek letecký dopravca každej zmluvnej strany sa môže zaoberať predajom služieb leteckej dopravy na území druhej zmluvnej strany priamo a/alebo podľa svojho rozhodnutia prostredníctvom svojich obchodných zástupcov alebo iných sprostredkovateľov, ktorých určí letecký dopravca. Každý letecký dopravca má právo predávať tieto dopravné služby a každý má právo si tieto dopravné služby kúpiť v mene daného územia alebo vo voľne zmeniteľných menách.

5. Každý letecký dopravca má právo zmeniť a previesť príjmy z miestneho podnikania z územia druhej zmluvnej strany na svoje domáce územie a, okrem prípadov, keď to nie je v súlade so všeobecne uplatniteľným zákonom alebo iným právnym predpisom, do krajiny alebo krajín podľa vlastného výberu. Prostriedky budú zamenené a prevedené rýchlo, bez obmedzení alebo zdanenia týchto prostriedkov, vo výmennom kurze platnom pre aktuálne transakcie a prevody v deň, keď dopravca predloží úvodnú žiadosť o prevod prostriedkov.

6. Leteckému dopravcovi každej zmluvnej strany sa umožní, aby miestne výdavky vrátane nákupu paliva na území druhej zmluvnej strany uhrádzal v miestnej mene. Podľa svojho rozhodnutia môžu leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany uhrádzať tieto výdavky na území druhej zmluvnej strany vo voľne zmeniteľných menách podľa miestnych právnych predpisov týkajúcich sa meny.

7. Pri vykonávaní alebo ponúkaní služieb podľa tejto dohody môže ktorýkoľvek letecký dopravca zmluvnej strany uzatvárať marketingové dohody o spolupráci, ako sú napr. dohody o prenájme časti kapacity alebo dohody o spoločnom označovaní liniek s:

- a) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo dopravcami zmluvných strán a
- b) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo dopravcami tretej krajiny a
- c) ktorýmkoľvek pozemným alebo námorným dopravcom;

pokiaľ (i) všetci účastníci týchto dohôd majú príslušné oprávnenie a (ii) dohody spĺňajú požiadavky týkajúce sa bezpečnosti a hospodárskej súťaže, ktoré sa bežne pri takýchto dohodách uplatňujú. Pokiaľ ide o služby osobnej dopravy predávané pri spoločnom označovaní liniek, musí byť kupujúci informovaný na predajnom mieste alebo v každom prípade pred nástupom do lietadla o tom, ktorí dopravcovia budú vykonávať jednotlivé časti služby.

8. a) Pokiaľ ide o dopravu cestujúcich, poskytovatelia pozemnej dopravy nepodliehajú zákonom a právnym predpisom, ktorými sa riadi letecká doprava, len na základe toho, že túto pozemnú dopravu ponúka letecký dopravca pod vlastným menom. Poskytovatelia pozemnej dopravy sa môžu rozhodnúť, či uzavrú dohody o spolupráci. Pri rozhodovaní o konkrétnej dohode pozemní dopravcovia môžu okrem iného zväžiť záujmy spotrebiteľa a technické, hospodárske, priestorové a kapacitné obmedzenia.
- b) Naviac a bez ohľadu na ktorékoľvek iné ustanovenie tejto dohody sa leteckým dopravcom a nepriamym poskytovateľom nákladnej prepravy zmluvných strán bez obmedzenia povolí v súvislosti s medzinárodnou leteckou dopravou využívať akúkoľvek pozemnú nákladnú dopravu na miesta alebo z miest na území Maroka a Európskeho spoločenstva a tretích krajín vrátane dopravy na všetky letiská a zo všetkých letísk so zariadením pre colné odbavenie a v prípade potreby vrátane práv na dopravu nákladu pod colným dohľadom podľa uplatniteľných právnych predpisov. V prípade takéhoto nákladu, či už sa presúva pozemnou dopravou alebo letecky, sa zabezpečí prístup k letiskovému colnému odbaveniu a zariadeniu. Leteckí dopravcovia sa môžu rozhodnúť, že si budú zabezpečovať pozemnú dopravu sami alebo na základe dohody s inými pozemnými dopravcami vrátane pozemnej dopravy, ktorú prevádzkujú iní leteckí dopravcovia alebo nepriami poskytovatelia nákladnej leteckej dopravy. Takéto kombinované nákladné služby možno poskytovať za jednu, spoločnú cenu za kombinovanú leteckú a pozemnú dopravu, pokiaľ zasielateľia nie sú uvedení do omylu z hľadiska skutočností týkajúcich sa takejto dopravy.

ČLÁNOK 10

Clo a poplatky

1. Pri prílete na územie jednej zmluvnej strany lietadlá prevádzkované v rámci medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravcami druhej zmluvnej strany, ich bežné vybavenie, pohonné hmoty, mazivá, spotrebné technické zásoby, pozemné príslušenstvo, náhradné diely (vrátane motorov), zásoby v lietadle (okrem iného vrátane potravín, nápojov a liehovín, tabaku a iných produktov určených na používanie cestujúcimi alebo predaj cestujúcim v obmedzenom množstve počas letu) a ďalšie predmety určené na využívanie alebo využívané výlučne v súvislosti s prevádzkou alebo údržbou lietadla v medzinárodnej leteckej doprave, sú na základe reciprocity oslobodené od všetkých dovozných obmedzení, majetkových daní a odvodov, colných poplatkov, spotrebných daní a podobných poplatkov, ktoré a) ukladajú štátne alebo miestne orgány alebo Európske spoločenstvo a b) nie sú založené na cene za poskytované služby, pokiaľ tieto materiály a zásoby zostanú na palube lietadla.

2. Na základe reciprocity sú tiež oslobodené od daní, odvodov, ciel a poplatkov uvedených v ods. 1 tohto článku s výnimkou poplatkov vychádzajúcich z ceny za poskytnuté služby:
  - a) zásoby v lietadle, ktoré sa privezú na alebo dodajú na území zmluvnej strany a nakladajú na palubu v primeraných množstvách na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad územím tej zmluvnej strany, u ktorej boli naložené na palubu;

- b) pozemné zariadenia a náhradné diely (vrátane motorov) dovezené na územie zmluvnej strany na účely servisu, údržby alebo opravy lietadiel leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používajú v medzinárodnej leteckej doprave;
- c) mazivá a spotrebné technické zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie zmluvnej strany na použitie v lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad územím tej zmluvnej strany, u ktorej boli naložené na palubu; a
- d) tlačené materiály, tak ako ustanovujú colné právne predpisy každej zmluvnej strany, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie jednej zmluvnej strany a naložia sa na palubu na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používajú v medzinárodnej leteckej doprave, aj keď sa tieto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad územím tej zmluvnej strany, u ktorej boli naložené na palubu;
- e) bezpečnostné a ochranné zariadenia na používanie na letiskách alebo nákladných termináloch.

3. Táto dohoda neoslobodzuje palivo, ktoré zmluvná strana dodala leteckým dopravcom na svojom území, od daní, odvodov, cla a poplatkov podobných tým, ktoré sú uvedené v ods. 1. Pri vstupe lietadla na územie jednej zmluvnej strany, počas pobytu na tomto území a pri odlete lietadla z tohto územia sú leteckí dopravcovia druhej zmluvnej strany povinní dodržiavať zákony a iné právne predpisy prvej zmluvnej strany, týkajúce sa predaja, dodávania a používania leteckého paliva.

4. Materiály a zásoby uvedené v ods. 1 a ods. 2 tohto článku môžu byť držané pod dohľadom alebo kontrolou príslušných orgánov.
5. Výnimky ustanovené v tomto článku sa uplatňujú tiež vtedy, keď leteckí dopravcovia jednej zmluvnej strany uzavreli s iným leteckým dopravcom, ktorý využíva podobné výnimky udelené druhou zmluvnou stranou, zmluvu o požičaní alebo prevode položiek uvedených v ods. 1 a 2 na území druhej zmluvnej strany.
6. Žiadne ustanovenie tejto dohody nebráni ktorejkoľvek zmluvnej strane v tom, aby uložila dane, odvody, clá alebo poplatky na tovar predávaný na iný účel, ako na spotrebu na palube pre cestujúcich na úseku leteckej dopravnej služby medzi dvoma miestami v rámci jej územia, na ktorom je dovolené nastupovanie do lietadla a vystupovanie z lietadla.

ČLÁNOK 11

Užívateľské poplatky

1. Zmluvná strana nesmie uložiť alebo dovoliť, aby sa leteckým dopravcom druhej zmluvnej strany uložili vyššie poplatky, ako sú tie, ktoré sa ukladajú vlastným leteckým dopravcom, ktorí prevádzkujú podobné medzinárodné letecké dopravné služby.

2. Zvýšené alebo nové poplatky by mali nasledovať až po primeraných konzultáciách medzi príslušnými finančnými orgánmi a leteckými dopravcami každej zmluvnej strany. Užívateľom je potrebné s dostatočným predstihom oznámiť návrhy na zmeny užívateľských poplatkov, aby mohli vyjadriť svoj názor ešte pred uskutočnením zmien. Zmluvné strany podporujú tiež výmenu tých informácií, ktoré môžu byť potrebné na presné vyhodnotenie primeranosti, odôvodnenie a určenie poplatkov v súlade so zásadami tohto článku.

ČLÁNOK 12

Tvorba cien

Ceny za letecké dopravné služby poskytované v súlade s touto dohodou sa určujú voľne a nepodliehajú schváleniu, ale môže sa vyžadovať, aby predkladané na registráciu na informačné účely. Ceny, ktoré sa majú účtovať za prepravu v rámci celého Európskeho spoločenstva podliehajú právu Európskeho spoločenstva.

ČLÁNOK 13

Štatistiky

Príslušné orgány každej zmluvnej strany predkladajú na základe žiadosti príslušným orgánom druhej zmluvnej strany informácie a štatistiky týkajúce sa prepravy, ktorú uskutočnili leteckí dopravcovia oprávnení jednou zmluvnou stranou na poskytovanie dohodnutých služieb na územie alebo z územia druhej zmluvnej strany, a to v rovnakom formáte, ako ich vypracovali a predložili oprávnení leteckí dopravcovia svojim príslušným vnútroštátnym orgánom. Akékoľvek ďalšie štatistické údaje týkajúce sa prepravy, ktoré príslušné orgány jednej zmluvnej strany požadujú od druhej zmluvnej strany, sú na základe žiadosti ktorejkoľvek zmluvnej strany predmetom rokovania spoločného výboru.

HLAVA II

SPOLUPRÁCA V OBLASTI REGULÁCIE

ČLÁNOK 14

Bezpečnosť leteckej prevádzky

1. Zmluvné strany konajú v súlade s ustanoveniami právnych predpisov Európskeho spoločenstva o bezpečnosti letectva uvedených v prílohe VI A podľa podmienok stanovených nižšie.

2. Zmluvné strany zabezpečujú, aby sa lietadlo zaregistrované jednou zmluvnou stranou, ktoré je podozrivé z nedodržovania medzinárodných leteckých bezpečnostných noriem stanovených podľa dohovoru a ktoré pristáva na letiskách otvorených pre medzinárodnú leteckú dopravu na území druhej zmluvnej strany, podrobilo inšpekciám na ploche vykonávaným príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany, na palube a v okolí lietadla na účely kontroly platnosti dokladov lietadla a jeho posádky, ako aj viditeľného stavu lietadla a jeho vybavenia.
3. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek požiadať o konzultácie týkajúce sa bezpečnostných noriem, ktoré dodržiava druhá zmluvná strana.
4. Žiadne ustanovenie tejto dohody sa nepovažuje za obmedzenie právomoci príslušných orgánov zmluvnej strany prijímať všetky vhodné a bezodkladné opatrenia kedykoľvek, keď zistia, že lietadlo, produkt alebo prevádzka:
  - a) nespĺňa minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo právnych predpisov uvedených v prílohe VI A podľa toho, čo je uplatniteľné, alebo
  - b) spôsobuje vážne znepokojenie na základe kontroly uvedenej v ods. 2, že lietadlo alebo prevádzka lietadla nie je v súlade s minimálnymi normami stanovenými podľa dohovoru alebo právnych predpisov, ktoré sú uvedené v prílohe VI A, podľa toho, čo je uplatniteľné, alebo
  - c) spôsobuje vážne znepokojenie, že minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo právnych predpisov uvedených v prílohe VI A podľa toho, čo je uplatniteľné, nie sú účinne dodržiavané a uplatňované.
5. Ak príslušné orgány jednej zmluvnej strany prijmú opatrenia podľa ods. 4, bezodkladne informujú príslušné orgány druhej zmluvnej strany o prijatí týchto opatrení a predložia odôvodnenie svojich opatrení.

6. Ak sa opatrenia prijaté na základe uplatnenia ods. 4 aj naďalej uplatňujú, aj keď dôvod na ich prijatie už pominul, môže každá zmluvná strana vec predložiť spoločnému výboru.

ČLÁNOK 15

Zabezpečenie ochrany v letectve

1. Keďže zabezpečenie bezpečnosti civilných lietadiel, ich cestujúcich a posádky je základnou podmienkou poskytovania služieb medzinárodnej leteckej dopravy, zmluvné strany potvrdzujú svoje vzájomné záväzky zabezpečovať bezpečnostnú ochranu civilného letectva voči protiprávnym zásahom (a najmä svoje záväzky podľa Chicagského dohovoru, Dohovoru o trestných činoch a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla podpísaného v Tokiu 14. septembra 1963, Dohovoru o potlačení protiprávneho zmocnenia sa lietadiel podpísaného v Haagu 16. decembra 1970 a Dohovoru o potlačení protiprávných činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva podpísaného v Montreale 23. septembra 1971 a Protokolu o boji s protiprávnymi činmi násilia na letiskách slúžiacich medzinárodnému civilnému letectvu podpísaného v Montreale 24. februára 1988 a podľa Dohovoru o značkovaní plastických trhavín pre účely detekcie podpísaného v Montreale 1. marca 1991, keďže obidve zmluvné strany sú stranami týchto dohovorov, ako aj podľa všetkých ostatných dohovorov a protokolov týkajúcich sa bezpečnosti civilného letectva, na ktorých sa zúčastňujú obidve zmluvné strany).

2. Zmluvné strany si na požiadanie poskytnú všetku potrebnú pomoc s cieľom zabrániť činom protiprávneho zmocnenia sa civilného lietadla a iných protiprávných činov proti bezpečnosti lietadla, jeho cestujúcich a posádky, letísk a leteckých navigačných zariadení a inému ohrozeniu bezpečnosti civilného letectva.

3. Zmluvné strany vo svojich vzájomných vzťahoch konajú v súlade s normami bezpečnostnej ochrany letectva do tej miery, do akej ich sami uplatňujú, s odporúčanými postupmi stanovenými Medzinárodnou organizáciou civilného letectva, ktoré sa označujú ako prílohy k Chicagskému dohovoru, a to v rozsahu, v akom sa tieto ochranné opatrenia vzťahujú na zmluvné strany. Obidve zmluvné strany vyžadujú, aby prevádzkovatelia lietadiel z ich registra, prevádzkovatelia s hlavným miestom podnikania alebo trvalým sídlom na ich území a prevádzkovatelia letísk na ich území konali v súlade s týmito ustanoveniami o bezpečnostnej ochrane letectva.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí prijatie účinných opatrení na svojom území na ochranu lietadiel, na bezpečnostnú kontrolu cestujúcich a ich osobných predmetov a na uskutočnenie vhodnej kontroly posádky, nákladu (vrátane príručnej batožiny) a zásob lietadla, a to pred nastupovaním a počas nastupovania alebo nakladania, a prispôsobenie týchto opatrení pri zvýšení ohrozenia. Každá zmluvná strana súhlasí s tým, že sa od jej leteckých dopravcov môže požadovať, aby dodržiavali ustanovenia bezpečnostnej ochrany letectva uvedené v ods. 3, ktoré druhá zmluvná strana vyžaduje pri vstupe na územie druhej zmluvnej strany, pri jeho opustení alebo počas pobytu na ňom. Každá zmluvná strana musí pri konkrétnom ohrození tiež priaznivo reagovať na žiadosť druhej zmluvnej strany o primerané osobitné bezpečnostné opatrenia.

5. Ak dôjde k incidentu alebo hrozbe incidentu protiprávneho zmocnenia sa civilného lietadla alebo iných protiprávnych činov proti bezpečnosti civilných lietadiel, ich cestujúcich a posádky, letísk alebo leteckých navigačných zariadení, zmluvné strany si navzájom pomáhajú uľahčením komunikácie a ďalšími vhodnými opatreniami s cieľom rýchlo a bezpečne ukončiť tento incident alebo jeho hrozbu.

6. Ak má zmluvná strana dôvod veriť, že sa druhá zmluvná strana odchýlila od ustanovení o bezpečnostnej ochrane letectva tohto článku, táto zmluvná strana môže požiadať o bezodkladné konzultácie s druhou zmluvnou stranou.
7. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 (Zrušenie oprávnenia) tejto dohody, ak sa nedosiahne uspokojivá dohoda do pätnástich (15) dní od dátumu žiadosti, bude to predstavovať dôvod na pozastavenie, zamietnutie, obmedzenie alebo uloženie podmienok na prevádzkové oprávnenie alebo technické povolenie leteckých dopravcov obidvoch strán.
8. Ak si to vyžiada bezprostredné alebo mimoriadne ohrozenie, môže zmluvná strana prijať predbežné opatrenie pred uplynutím pätnástich (15) dní.
9. Opatrenie prijaté v súlade s ods. 7 sa ukončí potom, ako druhá strana dosiahne súlad s ustanoveniami tohto článku.

ČLÁNOK 16

Manažment letovej prevádzky

1. Zmluvné strany konajú v súlade s ustanoveniami právnych predpisov uvedených v prílohe VIB, podľa podmienok uvedených nižšie.
2. Zmluvné strany sa zaväzujú k najvyššiemu stupňu spolupráce v oblasti manažmentu letovej prevádzky na účely rozšírenia jednotného európskeho neba na Maroko, aby sa zlepšili súčasné bezpečnostné normy a celková účinnosť všeobecných noriem leteckej dopravy v Európe, optimalizovali kapacity a minimalizovali meškania.

3. Na účely uľahčenia uplatňovania právnych predpisov jednotného európskeho neba na svojich územiach:
- a) Maroko prijme opatrenia potrebné na prispôsobenie svojich inštitucionálnych štruktúr manažmentu letovej prevádzky jednotnému európskemu nebu, najmä zriadením príslušných vnútroštátnych dozorných orgánov, ktoré sú aspoň funkčne nezávislé od poskytovateľov leteckých navigačných služieb; a
  - b) Európske spoločenstvo pridruží Maroko k príslušným prevádzkovým iniciatívam v oblasti leteckých navigačných služieb, vzdušného priestoru a interoperability, ktoré majú pôvod v jednotnom európskom nebi, najmä prostredníctvom včasného zapojenia úsilia Maroka o zriadenie funkčných blokov vzdušného priestoru alebo prostredníctvom vhodnej koordinácie v rámci projektu SESAR.

ČLÁNOK 17

Životné prostredie

1. Zmluvné strany konajú v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva z oblasti leteckej dopravy uvedenými v prílohe VI C.
2. Žiadne ustanovenie tejto dohody nepredstavuje obmedzenie právomoci príslušných orgánov zmluvnej strany prijímať všetky primerané opatrenia na predchádzanie alebo iné riešenie vplyvu medzinárodnej leteckej dopravy uskutočňovanej podľa tejto dohody na životné prostredie za predpokladu, že sa tieto opatrenia uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť.

ČLÁNOK 18

Ochrana spotrebiteľa

Zmluvné strany konajú v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva týkajúcimi sa leteckej dopravy, uvedenými v prílohe VI D.

ČLÁNOK 19

Počítačové rezervačné systémy

Zmluvné strany konajú v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva z oblasti leteckej dopravy uvedenými v prílohe VI E.

ČLÁNOK 20

Sociálne aspekty

Zmluvné strany konajú v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva z oblasti leteckej dopravy uvedenými v prílohe VI F.

HLAVA III

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 21

Výklad a plnenie dohody

1. Zmluvné strany prijímú všetky vhodné opatrenia, či už všeobecné alebo konkrétne, na zabezpečenie splnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto dohody a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by ohrozili dosiahnutie cieľov tejto dohody.
2. Každá zmluvná strana je zodpovedná na vlastnom území za riadne plnenie tejto dohody, a najmä za plnenie nariadení a smerníc z oblasti leteckej dopravy uvedených v prílohe VI.
3. Každá zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane všetky potrebné informácie a pomoc v prípade vyšetrovania prípadných porušení dohody, ktoré uskutočňuje druhá strana podľa príslušných kompetencií ustanovených v tejto dohode.
4. Vždy, keď zmluvné strany konajú podľa právomocí, ktoré im boli touto dohodou udelené, vo veciach, ktoré sú predmetom záujmu druhej zmluvnej strany a ktoré sa týkajú orgánov a podnikov druhej zmluvnej strany, príslušné orgány druhej zmluvnej strany musia byť o tom riadne informované a pred prijatím konečného rozhodnutia im musí byť daná príležitosť vyjadriť sa.

ČLÁNOK 22

Spoločný výbor

1. Týmto sa zriaďuje výbor zložený zo zástupcov zmluvných strán (ďalej len „spoločný výbor“), ktorý je zodpovedný za správu tejto dohody a zabezpečuje jej riadne vykonávanie. Na tento účel predkladá odporúčania a prijíma rozhodnutia v prípadoch, ktoré ustanovuje táto dohoda.
2. Rozhodnutia spoločného výboru sa prijímajú spoločne a sú pre zmluvné strany záväzné. Zmluvné strany ich uplatnia v súlade s vlastnými pravidlami.
3. Spoločný výbor zasadá podľa potreby, ale aspoň raz za rok. Každá zmluvná strana môže požiadať o zvolanie zasadnutia.
4. Zmluvná strana môže tiež požiadať o zasadnutie spoločného výboru s cieľom vyriešiť akúkoľvek otázku, ktorá sa týka výkladu alebo uplatňovania tejto dohody. Takéto zasadnutie sa začne čo najskôr, ale nie neskôr ako dva mesiace od dátumu prijatia žiadosti, pokiaľ sa nedohodne inak.
5. Na účely riadneho vykonávania tejto dohody si zmluvné strany vymieňajú informácie a na požiadanie ktorejkoľvek zmluvnej strany uskutočňujú v rámci spoločného výboru konzultácie.
6. Spoločný výbor prijme na základe rozhodnutia svoj rokovací poriadok.

7. Ak podľa názoru jednej zo zmluvných strán druhá zmluvná strana riadne nevykonáva rozhodnutie spoločného výboru, príslušná zmluvná strana môže požiadať, aby danú otázku prerokoval spoločný výbor. Ak spoločný výbor nemôže otázku vyriešiť do dvoch mesiacov od jej postúpenia, žiadajúca strana môže prijať primerané predbežné ochranné opatrenia podľa článku 24.
8. V rozhodnutiach spoločného výboru sa uvedie dátum ich vykonania u jednotlivých zmluvných strán a ďalšie informácie, ktoré sa môžu týkať hospodárskych prevádzkovateľov.
9. Bez toho, aby bol dotknutý ods. 2, ak spoločný výbor neprijme rozhodnutie v otázke, ktorá mu bola postúpená, do šiestich mesiacov od dátumu postúpenia, môžu zmluvné strany prijať primerané predbežné ochranné opatrenia podľa článku 24.
10. Spoločný výbor preskúma otázky týkajúce sa obojstranných investícií väčšinovej účasti alebo zmeny skutočnej kontroly leteckých dopravcov zmluvných strán.
11. Spoločný výbor tiež rozvíja spoluprácu:
  - a) podporovaním výmeny nových legislatívnych a regulačných iniciatív a zmien na úrovni expertov, okrem iných v oblasti bezpečnostnej ochrany, bezpečnosti, životného prostredia, leteckej infraštruktúry (vrátane prevádzkových intervalov) a ochrany spotrebiteľa;
  - b) pravidelným skúmaním sociálnych účinkov dohody pri jej vykonávaní, a to najmä v oblasti zamestnanosti, a vypracovaním vhodných reakcií na obavy, u ktorých sa zistí, že sú oprávnené;

- c) hľadáním potencionálnych oblastí ďalšieho rozvoja dohody vrátane vypracovania odporúčaní týkajúcich sa zmien a doplnení dohody.

ČLÁNOK 23

Riešenie sporov a arbitráž

1. Každá strana môže spoločnému výboru postúpiť akýkoľvek spor týkajúci sa uplatňovania alebo výkladu tejto dohody, ktorý nebol vyriešený v súlade s článkom 22. Na účely tohto článku vykonáva funkciu spoločného výboru rada pre pridruženie zriadená podľa dohody o pridružení.
2. Spoločný výbor môže urovnať spor prostredníctvom rozhodnutia.
3. Zmluvné strany prijímú opatrenia potrebné na vykonávanie rozhodnutia uvedeného v ods. 2.
4. Ak nie je možné urovnať spor v súlade s ods. 2, ktorákoľvek zo zmluvných strán môže požiadať, aby sa spor predložil arbitrážnej komisii zloženej z troch arbitrov v súlade s postupom stanoveným nižšie:
  - a) každá zmluvná strana vymenuje arbitra do šesťdesiatich (60) dní odo dňa prijatia oznámenia žiadosti o arbitráž arbitrážnym súdom adresovanej druhou zmluvnou stranou diplomatickou cestou; tretí arbiter by mal byť vymenovaný týmito dvoma arbitrami do ďalších šesťdesiatich (60) dní. Ak niektorá zo zmluvných strán nevymenuje arbitra v rámci dohodnutého obdobia alebo ak tretí arbiter nie je vymenovaný v rámci dohodnutého obdobia, každá zmluvná strana môže požiadať predsedu rady Medzinárodnej organizácie civilného letectva, aby podľa potreby vymenoval arbitra alebo arbitrov;

- b) tretí arbiter vymenovaný podľa podmienok uvedených v písm. a) by mal byť štátnym príslušníkom tretieho štátu a vykonáva funkciu predsedu arbitrážneho súdu;
- c) arbitrážny súd schváli svoj rokovací poriadok a
- d) s výhradou konečného rozhodnutia arbitrážneho súdu sa počiatočné výdavky arbitrážneho konania rozdelia rovnakým dielom medzi zmluvné strany.

5. Akékoľvek predbežné rozhodnutie alebo konečné rozhodnutie arbitrážneho súdu je pre zmluvné strany záväzné.

6. Ak jedna zo zmluvných strán nekoná v súlade s rozhodnutím arbitrážneho súdu prijatým podľa podmienok tohto článku do tridsiatich (30) dní od oznámenia uvedeného rozhodnutia, druhá zmluvná strana môže počas obdobia nekonania prvej strany obmedziť, pozastaviť alebo zrušiť práva alebo výsady, ktoré udelila podľa podmienok tejto dohody, zmluvnej strane, ktorá dohodu neplní.

ČLÁNOK 24

Ochranné opatrenia

1. Strany prijímú akékoľvek všeobecné alebo konkrétne opatrenia, ktoré si vyžaduje plnenie ich povinností podľa tejto dohody. Dohliadajú na to, aby sa dosiahli ciele stanovené v tejto dohode.

2. Ak sa ktorákoľvek zo strán nazdáva, že druhá strana si neplní záväzky vyplývajúce z tejto dohody, môže prijať vhodné opatrenia. Ochranné opatrenia sú obmedzené, pokiaľ ide o rozsah a trvanie, na to, čo je bezpodmienečne potrebné na nápravu situácie alebo udržanie rovnováhy tejto dohody. Prednosť majú také opatrenia, ktoré čo najmenej narušia fungovanie tejto dohody.
3. Zmluvná strana, ktorá uvažuje o prijatí ochranných opatrení, to oznámi prostredníctvom spoločného výboru ostatným zmluvným stranám a predloží všetky príslušné informácie.
4. Zmluvné strany bezodkladne začnú konzultácie v spoločnom výbore s cieľom nájsť vzájomne prijateľné riešenie.
5. Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 písm. d), článok 4 písm. d) a články 14 a 15, dotknuté zmluvné strany môžu prijať ochranné opatrenia až po uplynutí jedného mesiaca odo dňa oznámenia podľa ods. 3, okrem prípadov, keď bol konzultačný postup podľa ods. 4 ukončený pred uplynutím uvedenej lehoty.
6. Dotknutá zmluvná strana bezodkladne oznámi prijaté opatrenia spoločnému výboru a poskytne všetky príslušné informácie.
7. Akékoľvek opatrenie podľa tohto článku sa pozastaví, keď neplniaca strana splní ustanovenia tejto dohody.

ČLÁNOK 25

Geografická pôsobnosť dohody

Zmluvné strany, aj keď uznávajú bilaterálny charakter tejto dohody, berú na vedomie, že je v rozsahu pôsobnosti euro-stredozemského partnerstva, ktoré je uvedené v barcelonskom vyhlásení z 28. novembra 1995. Zmluvné strany sa zaväzujú viesť nepretržitý dialóg s cieľom zabezpečiť súlad tejto dohody s barcelonským procesom, a to najmä pokiaľ ide o možnosť vzájomnej dohody na zmenách a doplneniach zameraných na zohľadnenie podobných dohôd o leteckej doprave.

ČLÁNOK 26

Vzťah k iným dohodám

1. Ustanoveniami tejto dohody sa nahrádzajú príslušné ustanovenia existujúcich bilaterálnych dohôd medzi Marokom a členskými štátmi. Avšak existujúce dopravné práva, ktoré vznikli na základe týchto bilaterálnych dohôd a ktoré nie sú predmetom tejto dohody, sa môžu naďalej uplatňovať, pokiaľ nedochádza k diskriminácii medzi členskými štátmi Európskeho spoločenstva a ich štátnymi príslušníkmi.
2. Ak sa zmluvné strany stanú účastníkmi multilaterálnej dohody alebo schvália rozhodnutie prijaté Medzinárodnou organizáciou civilného letectva alebo inou medzinárodnou organizáciou, ktorá rieši záležitosti, ktoré sú predmetom tejto dohody, obrátia sa na spoločný výbor, aby určil, či by sa táto dohoda mala revidovať s cieľom zohľadniť tento vývoj.

3. Touto dohodou nie je dotknuté žiadne rozhodnutie dvoch zmluvných strán vykonávať odporúčania, ktoré môže v budúcnosti navrhnúť Medzinárodná organizácia civilného letectva. Zmluvné strany nesmú citovať túto dohodu ani žiadnu jej časť na účely opozície voči úvahám o alternatívnych politikách v Medzinárodnej organizácii civilného letectva v akejkoľvek oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda.

ČLÁNOK 27

Zmeny a doplnenia

1. Ak si jedna zo zmluvných strán želá revidovať ustanovenia tejto dohody, oznámi to zodpovedajúcim spôsobom spoločnému výboru. Dohodnutá zmena a doplnenie tejto dohody nadobudnú účinnosť po ukončení príslušných vnútorných postupov.
2. Spoločný výbor môže na základe návrhu jednej zo zmluvných strán a v súlade s týmto článkom rozhodnúť o úprave príloh k tejto dohode.
3. Touto dohodou nie sú za podmienky dodržania zásady nediskriminácie a ustanovení tejto dohody dotknuté práva jednotlivých zmluvných strán jednostranne prijímať nové právne predpisy alebo meniť a dopĺňať existujúce právne predpisy v oblasti leteckej dopravy alebo pridruženej oblasti uvedenej v prílohe VI.
4. Keď jedna zmluvná strana vypracováva nové právne predpisy, čo najpodrobnejšie o tom informuje druhú zmluvnú stranu a konzultuje s ňou. Na požiadanie jednej zo zmluvných strán sa v spoločnom výbore môže uskutočniť predbežná výmena názorov.

5. Keď jedna zmluvná strana prijme nové právne predpisy alebo zmenu a doplnenie svojich právnych predpisov v oblasti leteckej dopravy alebo pridruženej oblasti uvedenej v prílohe VI, najneskôr 30 dní od ich prijatia o tom informuje druhú zmluvnú stranu. Na žiadosť ktorejkoľvek zo zmluvných strán uskutoční spoločný výbor do šesťdesiatich dní od tejto žiadosti výmenu názorov o dôsledkoch týchto nových právnych predpisov alebo zmien a doplnení na riadne fungovanie tejto dohody.

6. Spoločný výbor:

- a) prijíma každé rozhodnutie, ktorým sa reviduje príloha VI k tejto dohode s cieľom zapracovať do nej, v prípade potreby recipročne, nové právne predpisy alebo príslušné zmeny a doplnenia;
- b) prijíma rozhodnutie, podľa ktorého sú nové právne predpisy alebo príslušné zmeny a doplnenia v súlade s touto dohodou; alebo
- c) rozhoduje o ďalších opatreniach, ktoré sa majú prijať v primeranom čase s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie tejto dohody.

ČLÁNOK 28

Ukončenie platnosti

1. Táto dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú.

2. Ktorákoľvek zmluvná strana môže kedykoľvek písomne oznámiť diplomatickou cestou druhej zmluvnej strane svoje rozhodnutie ukončiť túto dohodu. Toto oznámenie sa súčasne zašle Medzinárodnej organizácii civilného letectva. Platnosť zmluvy sa skončí dvanásť mesiacov odo dňa, kedy druhá zmluvná strana dostane toto oznámenie, okrem prípadov, keď sa oznámenie o skončení dohody stiahne pred uplynutím tejto lehoty.
3. Platnosť tejto dohody sa skončí alebo sa pozastaví, ak sa skončí alebo pozastaví platnosť dohody o pridružení.

ČLÁNOK 29

Registrácia v Medzinárodnej organizácii civilného letectva a na sekretariáte Organizácie Spojených národov

Táto dohoda a všetky zmeny a doplnenia tejto dohody sa zaregistrujú v Medzinárodnej organizácii civilného letectva a na sekretariáte Organizácie Spojených národov.

ČLÁNOK 30

Nadobudnutie platnosti

1. Táto dohoda sa v súlade s vnútroštátnymi zákonmi zmluvných strán dočasne uplatňuje od dátumu podpísania.

2. Táto dohoda nadobúda platnosť jeden mesiac odo dňa poslednej nóty v rámci výmeny diplomatických nôt medzi zmluvnými stranami, ktorou sa potvrdzuje ukončenie všetkých postupov potrebných na nadobudnutie platnosti tejto dohody. Na účely tejto výmeny doručí Marocké kráľovstvo Generálnemu sekretariátu Rady Európskej únie svoju diplomatickú nótu určenú Európskemu spoločenstvu a jeho členským štátom a Generálny sekretariát Rady Európskej únie doručí Marockému kráľovstvu diplomatickú nótu Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov. Diplomatická nóta Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov obsahuje oznámenia všetkých členských štátov, ktorými potvrdzujú ukončenie svojich postupov potrebných na nadobudnutie platnosti tejto dohody.

NA DÔKAZ TOHO dolupodpísaní splnomocnení zástupcovia podpísali túto dohodu.

V Bruseli dvanásteho decembra dvetisícšesť, vyhotovená dvojmo v anglickom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, írskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom, talianskom a arabskom jazyku, pričom každé znenie je rovnako autentické.

PRÍLOHA I**DOHODNUTÉ SLUŽBY A URČENÉ TRASY**

1. Táto príloha podlieha prechodným ustanoveniam uvedeným v prílohe IV k tejto dohode.
2. Každá zmluvná strana udeľuje leteckým dopravcom druhej zmluvnej strany práva vykonávať letecké služby na trasách určených takto:
  - a) pre leteckých dopravcov Európskeho spoločenstva:

body v Európskom spoločenstve – jedno alebo viacero bodov v Maroku – body za,
  - b) pre leteckých dopravcov Maroka:

body v Maroku – jedno alebo viacero bodov v Európskom spoločenstve.
3. Leteckí dopravcovia Maroka sú oprávnení využívať prepravné práva uvedené v článku 2 tejto dohody medzi viac ako jedným bodom, ktoré sa nachádzajú na území Spoločenstva, za predpokladu, že tieto služby sa začínajú alebo končia na území Maroka.

Leteckí dopravcovia Spoločenstva sú oprávnení využívať prepravné práva uvedené v článku 2 tejto dohody medzi Marokom a bodmi za s podmienkou, že tieto služby začínajú alebo končia na území Spoločenstva a že vo vzťahu k službám pre cestujúcich sa tieto body nachádzajú v krajinách európskej susedskej politiky.

Leteckí dopravcovia Európskeho spoločenstva sú pri službách do/z Maroka oprávnení lietať do viac ako jedného miesta pri tom istom lete a uplatňovať právo medzipristátia medzi týmito miestami.

Krajiny európskej susedskej politiky sú: Alžírsko, Arménsko, Palestínska samospráva, Azerbajdžan, Bielorusko, Egypt, Gruzínsko, Izrael, Jordánsko, Libanon, Líbya, Moldavsko, Maroko, Sýria, Tunisko a Ukrajina. Body, ktoré sa nachádzajú v krajinách susedskej politiky, sa môžu tiež použiť ako medziluhé body.

4. Určené trasy sa môžu prevádzkovať v oboch smeroch. Je na rozhodnutí každej spoločnosti, či každé miesto, miesto medzipristátia a vzdialenejšie miesto určenej trasy vynechá pri niektorých alebo všetkých letoch, za predpokladu, že let sa začína alebo končí na území Maroka v prípade leteckých dopravcov Maroka alebo na území členského štátu Európskeho spoločenstva v prípade leteckých dopravcov Európskeho spoločenstva.
5. Každá zmluvná strana umožní každému leteckému dopravcovi, aby si určil frekvenciu a kapacitu medzinárodnej leteckej dopravy, ktorú ponúka, na základe komerčných hľadísk na danom trhu. V súlade s týmto právom nesmie žiadna zmluvná strana jednostranne obmedziť objem dopravy, frekvenciu alebo pravidelnosť letov, typ alebo typy lietadiel prevádzkovaných leteckými dopravcami druhej zmluvnej strany, s výnimkou colných, technických, prevádzkových dôvodov, dôvodov ochrany životného prostredia alebo ochrany zdravia.
6. Každý letecký dopravca môže uskutočňovať medzinárodnú leteckú dopravu bez akýchkoľvek obmedzení týkajúcich sa zmeny typu prevádzkovaného lietadla na všetkých miestach určených trás.

7. Prenájom lietadla s posádkou marockým leteckým dopravcom od leteckej spoločnosti tretej krajiny, alebo leteckým dopravcom Európskeho spoločenstva od leteckej spoločnosti tretej krajiny, ktorá nie je uvedená v prílohe V, s cieľom využívať práva uvedené v tejto dohode, musí zostať výnimkou alebo musí slúžiť na plnenie dočasných potrieb. Predkladá sa na schválenie vopred orgánu, ktorý vydal licenciu prenajímajúcemu leteckému dopravcovi, a príslušnému orgánu druhej zmluvnej strany.
-

PRÍLOHA II

DVOJSTRANNÉ DOHODY
MEDZI MAROKOM
A ČLENSKÝMI ŠTÁTMI EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

Ako je ustanovené v článku 25 tejto dohody, touto dohodou sa nahrádzajú príslušné ustanovenia týchto dvojstranných dohôd o leteckej doprave medzi Marokom a členskými štátmi:

- Dohoda medzi vládou Belgického kráľovstva a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 20. januára 1958 v Rabate;
doplnená výmenou nôt z 20. januára 1958;
naposledy zmenená a doplnená memorandom o porozumení uzavretým 11. júna 2002 v Rabate,
- Dohoda medzi Československou socialistickou republikou a Marokom o leteckej doprave, podpísaná 8. mája 1961 v Rabate, ku ktorej Česká republika uložila vyhlásenie o nástupníctve,
- Dohoda medzi vládou Dánskeho kráľovstva a vládou Marockého kráľovstva o leteckých službách podpísaná 14. novembra 1977 v Rabate;
doplnená výmenou nôt zo 14. novembra 1977,
- Dohoda medzi Spolkovou republikou Nemecko a Marockým kráľovstvom o leteckej doprave podpísaná 12. októbra 1961 v Bonne,

- Dohoda medzi vládou Helénskej republiky a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 10. mája 1999 v Rabate;
vykladá sa spolu s memorandom o porozumení podpísaným 6. októbra 1998 v Aténach,
- Dohoda medzi vládou Španielska a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 7. júla 1970 v Madride;
naposledy doplnená výmenou listov z 12. augusta 2003 a 25. augusta 2003,
- Dohoda medzi vládou Francúzskej republiky a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 25. októbra 1957 v Rabate;
  - zmenená a doplnená výmenou listov z 22. marca 1961;
  - zmenená a doplnená schválenou zápisnicou z 2. a 5. decembra 1968;
  - zmenená a doplnená memorandom o konzultáciách zo 17. – 18. mája 1976;
  - zmenená a doplnená memorandom o konzultáciách z 15. marca 1977;naposledy zmenená a doplnená memorandom o konzultáciách z 22. – 23. marca 1984 a výmenou listov zo 14. marca 1984,
- Dohoda medzi vládou Talianskej republiky a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 8. júla 1967 v Rabate;
zmenená a doplnená memorandom o porozumení podpísaným 13. júla 2000 v Ríme;
naposledy zmenená a doplnená výmenou nót zo 17. októbra 2001 a z 3. januára 2002,
- Dohoda medzi vládou Lotyšskej republiky a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná v 19. mája 1999 vo Varšave,

- Dohoda medzi vládou Luxemburského veľkovoľvodstva a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 5. júla 1961 v Bonne,
- Dohoda medzi Maďarskou ľudovou republikou a Marockým kráľovstvom o leteckej doprave podpísaná 21. marca 1967 v Rabate,
- Dohoda medzi vládou Maltskej republiky a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 26. mája 1983 v Rabate,
- Dohoda medzi vládou Jej veličenstva holandskej kráľovnej a vládou Jeho veličenstva marockého kráľa o leteckej doprave podpísaná 20. mája 1959 v Rabate,
- Dohoda medzi spolkovou vládou Rakúska a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 27. februára 2002 v Rabate,
- Dohoda medzi vládou Poľskej ľudovej republiky a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 29. novembra 1969 v Rabate,
- Dohoda medzi Portugalskom a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 3. apríla 1958 v Rabate;
doplnená zápisnicou podpísanou 19. decembra 1975 v Lisabone;
naposledy zmenená a doplnená zápisnicou podpísanou 17. novembra 2003 v Lisabone,
- Dohoda medzi vládou Švédskeho kráľovstva a vládou Marockého kráľovstva o leteckej doprave podpísaná 14. novembra 1977 v Rabate;
doplnená výmenou nôt zo 14. novembra 1977,

- Dohoda medzi vládou Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a vládou Marockého kráľovstva o leteckých službách podpísaná v 22. októbri 1965 v Londýne; zmenená a doplnená výmenou nót z 10. a zo 14. októbri 1968; zmenená a doplnená zápisnicou podpísanou 14. marca 1997 v Londýne; naposledy zmenená a doplnená zápisnicou podpísanou 17. októbri 1997 v Rabate;
  - Dohody a ostatné dojednania o leteckých službách parafované alebo podpísané medzi Marockým kráľovstvom a členskými štátmi Európskeho spoločenstva, ktoré v deň podpisu tejto dohody ešte nevstúpili do platnosti a nie sú predbežne uplatňované
  - Dohoda medzi vládou Holandského kráľovstva a vládou Marockého kráľovstva o leteckých službách, ako príloha I k memorandu o porozumení podpísanom 20. júna 2001 v Haagu.
-

PRÍLOHA III

POSTUPY PRE PREVÁDZKOVÉ OPRAVNENIA A TECHNICKÉ POVOLENIA: PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY

1. Európske spoločenstvo

Nemecko:

Luftfahrt-Bundesamt

Spolkové ministerstvo dopravy, stavebníctva a urbanistických záležitostí

Rakúsko:

Orgán civilného letectva

Spolkové ministerstvo dopravy, inovácie a technológie

Belgicko:

Generálne riaditeľstvo leteckej dopravy

Federálny úrad mobility a dopravy

Cyprus:

Odbor civilného letectva

Ministerstvo spojov a verejných prác

Dánsko:

Úrad pre civilné letectvo

Španielsko:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva
Ministerstvo dopravy a infraštruktúry

Estónsko:

Úrad pre civilné letectvo

Fínsko:

Orgán civilného letectva

Francúzsko:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva (DGAC)

Grécko:

Grécky úrad civilného letectva
Ministerstvo dopravy a telekomunikácií

Maďarsko:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva
Ministerstvo hospodárstva a dopravy

Írsko:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva
Ministerstvo dopravy

Taliansko:

Národný úrad pre civilné letectvo (ENAC)

Lotyšsko:

Úrad pre civilné letectvo

Ministerstvo dopravy

Litva:

Úrad pre civilné letectvo

Luxembursko:

Riaditeľstvo civilného letectva

Malta:

Odbor civilného letectva

Holandsko:

Ministerstvo dopravy, verejných prác a vodného hospodárstva: Generálne riaditeľstvo
dopravy a letectva

Inšpektorát dopravy a vodného hospodárstva

Poľsko:

Úrad pre civilné letectvo

Portugalsko:

Národný inštitút civilného letectva (INAC)

Ministerstvo zariadení, plánovania a územnej správy

Česká republika:

Úrad pre civilné letectvo

Ministerstvo dopravy

Odbor civilného letectva

Spojené kráľovstvo:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva

Minisstersvo dopravy

Slovenská republika:

Letecký úrad

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií

Slovinsko:

Úrad civilného letectva

Ministerstvo dopravy

Švédsko:

Generálne riaditeľstvo civilného letectva

2. Marocké kráľovstvo

Generálne riaditeľstvo civilného letectva

Ministerstvo zariadení a dopravy

PRÍLOHA IV

PRECHODNÉ USTANOVENIA

1. Vykonávanie a uplatňovanie všetkých ustanovení právnych predpisov Spoločenstva týkajúcich sa leteckej dopravy uvedených v prílohe VI marockou stranou je predmetom vyhodnotenia, za ktoré zodpovedá Európske spoločenstvo a ktoré by mal schváliť spoločný výbor. Toto rozhodnutie spoločného výboru by sa malo prijať najneskôr dva roky od nadobudnutia platnosti tejto dohody.
  2. Až do prijatia tohto rozhodnutia dohodnuté služby a určené trasy uvedené v prílohe I nezahŕňajú právo leteckých dopravcov Európskeho spoločenstva nakladať cestujúcich a náklady v Maroku a vykladať cestujúcich a náklady vo vzdialenejších miestach a naopak, ani právo marockých leteckých dopravcov nakladať cestujúcich a náklady na mieste v Európskom spoločenstve s cieľom vykladať ich na inom mieste Európskeho spoločenstva a naopak. Avšak všetky dopravné práva 5. slobody udelené v jednej z dvojstranných dohôd medzi Marokom a členskými štátmi Európskeho spoločenstva uvedenej v prílohe II sa môžu naďalej uplatňovať, pokiaľ nedôjde k diskriminácii na základe štátnej príslušnosti.
-

PRÍLOHA V**ZOZNAM ĎALŠÍCH ŠTÁTOV UVEDENÝCH
V ČLÁNKOCH 3 A 4 TEJTO DOHODY**

1. Islandská republika (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore)
  2. Lichtenštajnské kniežatstvo (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore)
  3. Nórske kráľovstvo (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore)
  4. Švajčiarska konfederácia (podľa Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave)
-

PRÍLOHA VI**PRAVIDLÁ UPLATNITEĽNÉ NA CIVILNÉ LETECTVO**

„Uplatniteľné ustanovenia“ týchto aktov sa uplatňujú v súlade s dohodou, pokiaľ nie je uvedené inak v tejto prílohe alebo v prílohe IV o prechodných ustanoveniach. Ak je to potrebné, konkrétne úpravy každého jednotlivého aktu sa uvádzajú nižšie:

A. Bezpečnosť letectva

Poznámka: Presné podmienky, pokiaľ ide o účasť Maroka v Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva (EASA) ako pozorovateľa, sa budú musieť prerokovať neskôr.

č. 3922/91

Nariadenie Rady č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva
zmenené a doplnené:

- nariadením Komisie (ES) č. 2176/96 z 13. novembra 1996, ktorým sa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 prispôsobuje vedeckému a technickému pokroku,
- nariadením Komisie č. 1069/1999 z 25. mája 1999, ktorým sa nariadenie Rady č. 3922/9 prispôsobuje vedeckému a technickému pokroku,
- nariadením Komisie č. 2871/2000 z 28. decembra 2000, ktorým sa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91,

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10, 12 až 13 s výnimkou článku 4 ods. 1 a článku 8 ods. 2, veta 2, prílohy I, II a III

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 12, výraz „členské štáty“ znie „členské štáty ES“.

č. 94/56 ES

Smernica Rady 94/56 z 21. novembra 1994, ktorou sa stanovujú základné princípy, ktorými sa riadi vyšetrovanie nehôd a incidentov v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12

č. 1592/2002

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva zmenené a doplnené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1643/2003 z 22. júla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1592/2002,
- nariadením Komisie (ES) č. 1701/2003 z 24. septembra 2003 prispôsobujúcim článok 6 nariadenia (ES) č. 1592/2002

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 57, prílohy I a II

č. 2003/42

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES z 13. júna 2003 o hlásení udalostí v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11, prílohy I a II

č. 1702/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 1702/2003 z 24. septembra 2003 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, príloha

č. 2042/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 2042/2003 z 20. novembra 2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 6, prílohy I až IV

č. 104/2004

Nariadenie Komisie (ES) č. 104/2004 z 22. januára 2004 stanovujúce pravidlá organizácie a zloženia Odvolacej rady Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 7 a príloha

B. Manažment letovej prevádzky

č. 93/65

Smernica Rady 93/65 z 19. júla 1993 o definovaní a používaní zlučiteľných technických špecifikácií pri obstarávaní zariadenia a systémov manažmentu letovej prevádzky zmenené a doplnené:

- smernicou Komisie 97/15/ES z 25. marca 1997 prijímajúcou normy Eurocontrol, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/65/EHS o definovaní a používaní zlučiteľných technických špecifikácií pri obstarávaní zariadenia a systémov riadenia letovej prevádzky v znení a doplnení nariadenia Komisie 2082/2000 zo 6. septembra 2000, ktorým sa prijímajú technické normy Eurocontrol a mení a dopĺňa smernica 97/15/ES, ktorou sa prijímajú technické normy Eurocontrol a mení a dopĺňa smernica Rady 93/65/EHS v znení a doplnení nariadenia Komisie (ES) č. 980/2002 zo 4. júna 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2082/2000, ktorým sa prijímajú technické normy Eurocontrol

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 9, prílohy I a II

Odkaz na smernicu Rady 93/65/EHS sa od 20. októbra 2005 vypustí.

č. 2082/2000

Nariadenie Komisie 2082/2000 zo 6. septembra 2000, ktorým sa prijímajú technické normy Eurocontrol a mení a dopĺňa smernica 97/15/ES, ktorou sa prijímajú normy Eurocontrol a mení a dopĺňa smernica Rady 93/65/EHS

zmenené a doplnené:

- nariadením Komisie (ES) č. 980/2002 zo 4. júna 2002, ktorým mení a dopĺňa nariadenie (ES) 2082/2000, ktorým sa prijímajú technické normy Eurocontrol

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 3, prílohy I až III

č. 549/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 4, 6 a články 9 až 14.

č. 550/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19

č. 551/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11

č. 552/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 12

C. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

č. 89/629

Smernica Rady 89/629 zo 4. decembra 1989 o obmedzení emisií hluku civilných podzvukových lietadiel

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8

č. 92/14

Smernica Rady 92/14/EHS z 2. marca 1992 o obmedzení prevádzky lietadiel podľa časti II, kapitoly 2, zväzku I prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988)

zmenené a doplnené:

- smernicou Rady 98/20/ES z 30. marca 1998, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 92/14/EHS
- smernicou Komisie 1999/28/ES z 21. apríla 1999, ktorou sa mení a dopĺňa príloha k smernici Rady 92/14/EHS
- nariadením Komisie (ES) č. 991/2001 z 21. mája 2001, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k smernici Rady 92/14/EHS

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 11 a príloha

č. 2002/30

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/30/ES z 26. marca 2002 o pravidlách a postupoch zavedenia prevádzkových obmedzení podmienených hlukom na letiskách Spoločenstva

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 15, prílohy I a II

č. 2002/49

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16, prílohy I až IV

D. Ochrana spotrebiteľov

č. 90/314

Smernica Rady 90/314 z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10

č. 92/59

Smernica Rady 92/59 z 29. júna 1992 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19

č. 93/13

Smernica Rady 93/13 z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10 a príloha

č. 95/46

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46 z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 34

č. 2027/97

Nariadenie Rady 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd

zmenené a doplnené:

- nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) 2027/97

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8

č. 261/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 17

E. POČÍTAČOVÉ REZERVAČNÉ SYSTÉMY

č. 2299/1989

Nariadenie Rady č. 2299/1989 z 24. júla 1989 o kódexe správania pre používanie počítačových rezervačných systémov

zmenené a doplnené:

- nariadením Rady (EHS) č. 3089/93 z 29. októbra 1993, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2299/89
- nariadením Rady (ES) č. 323/1999 z 8. februára 1999, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2299/89

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 22 a príloha

F. SOCIÁLNE ASPEKTY

č. 1989/391

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 16 a 18 – 19

č. 2003/88

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času

Uplatniteľné ustanovenia: Články 1 až 19, 21 až 24 a 26 až 29.

č. 2000/79

Smernica Rady 2000/79/ES z 27. novembra 2000, ktorá sa týka Európskej dohody o organizácii pracovného času mobilných pracovníkov civilného letectva, ktorú uzavrela Asociácia európskych leteckých spoločností (AEA), Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF), Európska asociácia civilných letcov (ECA), Európska asociácia regionálnych leteckých spoločností (ERA) a Asociácia nezávislých leteckých dopravcov (IACA)

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 5

G. INÉ PRÁVNE PREDPISY

č. 91/670

Smernica Rady č. 91/670 zo 16. decembra 1991 o vzájomnom uznávaní licencií leteckého personálu pre výkon činností v civilnom letectve

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 8 a príloha
